

MEDLEMSTIDSKRIFT FÖR KUNGLIGA SVENSKA SEGELSÄLLSKAPET
KSSS Aktuellt #1 • 2020 • 190:e ÅRGÅNGEN

KSSS AKTUELLT

190 år av entusiasm
I år seglar vi Gotland Runt
Vi träffas på Allt för sjön!

Nepparseglare runt Gotland

Text: Göran Haglund

Omega 42 SWE 303 Anandra Foto: Björn Svedemar

När man gör nya bekanskap och berättar om att ens stora intresse är segling och att man kappseglar rätt mycket så får man ofta frågan om man seglat Gotland Runt (eller ÅF Offshore Race som det numera heter – Men som 2020 officiellt tar tillbaka namnet Gotland Runt igen, Red.:s anm).

Lite skamset har jag då fått medge att det har jag inte gjort men däremot 25 Neppar-SM och ytterligare ett antal SM, RM, NM och EM i andra klasser. Men det verkar inte så viktigt – har man inte havskappseglat runt Gotland så är man ingen riktig seglare!

Liksom många andra Nepparseglare så har även vi en "andrabåt" för semestersegling. I vårt fall en Omega 42 som vi kappseglat med lite smått. Det har också känts lite svårt att konkurrera med en 40 år gammal konstruktion mot modernare båtar. Men när väl tanken hade börjat födas på att få in ÅFOR i cv:t för att en gång för alla få slut på frågorna så hade jag ju faktiskt en båt som skulle duga att ta sig runt Gotland med.

Båten fanns – men vilka skulle jag segla med?

Svaret var enkelt – med andra Nepparseglare förstås! Efter diverse sonderingar förra hösten så hade vi faktiskt redan i vintras klart med en mycket kompetent besättning: Leif Bodinson, Anders Kling, Ulf Tjernberg, Micke Säaf, Per Sjöqvist och undertecknad. Tillsammans har vi drövis med SM-medaljer i Neppare och andra entypsklasser men den enda med någon egentlig erfarenhet från havskappsegling var Uffe. Nu var besättning fixad, men båten återstod. Segelgarderoben var helt ok efter att Uffe gjort några modifieringar och reparationer. Säkerhetsutrustningen uppdaterades också men det omfattande besiktningsprotokollet gjorde mig lite nervös, det gick bra förutom att det life-sling jag köpt visade sig vara en uppblåsbar livboj och att bäst-före-datumet på nödljuset på min flytväst gått ut. Men efter kompletteringar i Hjertmans tält blev vi godkända.

Vi seglade i klassen SRS C med 40 startande båtar som i sin tur var uppdelad i två startgrupper.

Vinden låg på mellan O och SO och vår plan var att starta långt ner i lä där vi bedömde att det blåste bäst och sedan kunna begära plats för hinder vid den förbjudna zonen närmast Skeppsholmen, Kastellholmen och Djurgården. Planen fungerade alldeles utmärkt. Vi kunde i stort sett ensamma segla ut på babordssidan.

Ett tufft uppvaknande

Det blev många slag innan vi hissade spinnaker en kort bit från Oxdjupet (enda gången vi fick lufta blåsan visade det sig i efterhand). Annars var det i stort sett kryss hela vägen tills vi kom ut på havet. Väl där valde vi att lägga oss på ett långt styrbordslag och förlitade oss på de väderprognoser som spådde omslag till V vind under natten som skulle öka till kulingstyrka.

Genom skärgården hade det varit alle man på däck, men på havet körde vi vårt vaktschema med tre man i varje vakt. Så när jag, Per och Uffe gick och la oss på söndag kväll låg vi på en lång, behaglig styrbordsbog i ca 5 m/s och ingen sjö. När jag vaknade i förpiken låg vi på halv vind med kurs rakt söderut, hade tagit in två rev på storen och båten for (i vart fall som man uppfattade det inifrån ruffen) helt okontrollerat i vågor. Att ta sig ut ur förpiken var ett äventyr och tog minst en kvart när man försökte hålla i sig så gott det gick. Under tiden hördes på VHF-en anrop till sjöräddningen om roderhaverier och mastbrott.

Nu var det inget snack om annat än att ständigt vara kopplad så fort man stack upp huvudet ur ruffluckan.

På morgonen passerade vi Gotska Sandön på ostsidan och fick väl en aning sjölä. När vi närmade oss Fårö så såg vi att många bröt. Själv tyckte jag det var rätt jobbigt här, vi fick in väldigt mycket vatten genom ruffluckan när man skulle upp eller ner. Så det blev en del pumpande.

Vägen hem

Redan efter Fårö så hade vi fått skota hem lite mer och närmast oss bidevind. Det kändes faktiskt lite bättre med kryss då det blev lättare att behärska krängningen och undvika de värsta brottsjöarna. Käket var dock ett bekymmer. Vi fick klara oss med Pers pizzabullar och dricka i små plastflaskor. Att koka vatten till nytt kaffe var inte att tänka på. Men det gick att segla även utan kaffe. Rundningspricken vid Hoburgen passerades på måndagskvällen och vi kunde falla av till halv vind på kurs mot rundningsmärket utanför Visby. På morgonen mojade det lite, vi kunde slå ut bägge reven och fick till och med i oss lite riktig frukost med kaffe, vilket uppskattades.

Sen – i höjd med Gotska Sandön – hade vi sen plötsligt 14 m/s rätt i näbben igen. Det var bara att ta in bägge reven och bita ihop.

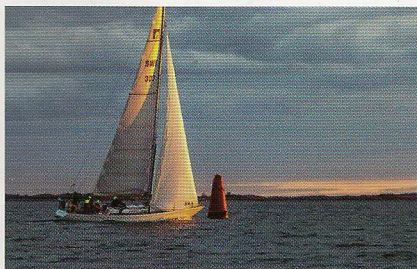

Foto: Henrik Trygg

På väg mot mål.

Efter några timmar kom sen vridet till NV och vi kunde sträcka direkt mot Alma i en vind som långsamt avtog. Efter Alma blev det några krysslag innan vi slutligen kunde sträcka in mot målet vid Skanskobb dit vi anlände kl. 21.52 på tisdagskvällen efter knappt 2,5 dygns segling.

Framme!

Alla var naturligtvis mycket trötta och hungriga men alltför mycket uppe i varv för att direkt kunna äta och sen gå och lägga sig. I stället blev det öl, whisky och gulaschsoppa i ruffen fram till halv två på natten.

Resultatet blev en 8:e plats i SRS C (40 startande) och 49:e totalt (av 225). Mot bakgrund av att vi alla ombord (utom Uffe) var rena rookies när det gäller havskappsegling – och dessutom seglade en cruisingbåt ritad för mer än 40 år sedan – så kan vi inte vara annat än väldigt nöjda med det. Båten är stabil och tung

Foto: Göran Haglund.

Så här var det i sittbrunnen. Notera selarna som alltid var kopplade.

och besättningen tuff och van vid att segla i hårt väder. Även om det blåste rejält så upplevde vi inte att det var vinden som var det jobbiga, utan i stället sjön som hela tiden bröt över båten vilket gjorde det väldigt blött både i sittbrunn och i ruffen. Det var också besvärligt att vara i ruffen och det blev dåligt med mat och sömn. De flesta av oss hade också mer eller mindre kortvariga känningar av sjösjuka, trots sjösjukeplåstren.

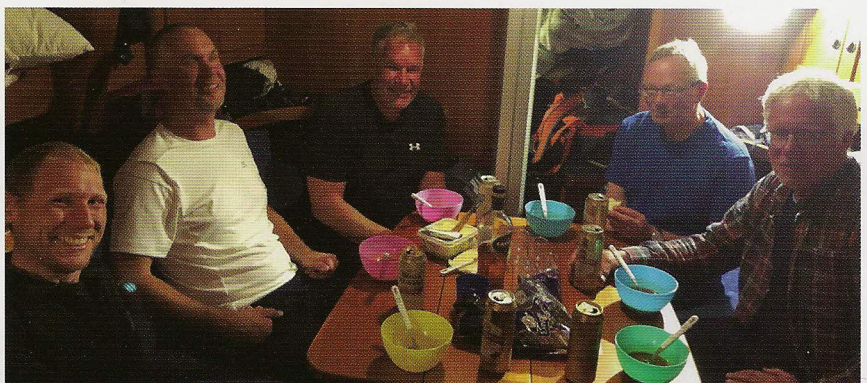
Är det något vi skulle gjort annorlunda?

Rent taktisk finns nog inte så mycket vi kunde gjort bättre, vissa slag på ostsidan av Gotland blev inte så bra men det är knepigt att slå rätt på skiften i hård vind och hög sjö. Sen kanske vi i några lägen var lite bekväma och borde ha slagit ut ett rev tidigare när det blev lite öppnare in mot Visby och upp mot Sandön på tillbakavägen. På båten var det inget som gick sönder däremot skulle vi behöva flytta luftningsslangarna till vattentankarna för nu fyllde vi vat-

tentankarna baklänges med saltvatten när vi låg nedkrängda så mycket och så länge. Vidare bör vi komplettera med en eldriven länsppump, det blir jobbigt att pumpa manuellt när det kränger och slänger.

Ska vi göra det igen?

Jag vet inte just nu. Årets segling kändes lite som ett Vasalopp. Under loppet tänker man "Aldrig mer" men sen står man där på startlinjen i Berga by nästa år igen i alla fall (mycket riktigt har halva besättningen inklusive skepparen också åkt Vasaloppet ett antal gånger). Mycket skulle ju bli enklare med planeringen och säkerhetsutrustning. Det vore också kul att segla under mer "normala" förhållanden där vägval, taktik m.m. blir lite viktigare. Frånsett skärgårdssträckan blev det nu mera "hålla i sig och åka" (vilket ju inte var så "bara" med tanke på att rekordmånga bröt). Så vi får väl se – men kan jag få samma eminenta besättning som i år så är det ju frestande.

Gulaschsoppa och öl på nattkröken är inte fel! Foto: Anders Kling